

JUDr. PAVEL BLAŽEK, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne 8.11.2012
Čj. **590/2012-OD-SPZ**

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 BRNO

Věc: obviněný Ing. M. Č. – stížnost pro porušení zákona
Příloha: spis Okresního soudu ve Zlíně sp.zn. 31 T 238/2011

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám v **neprospěch** obviněného Ing. M. Č. (...),

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Krajského soudu v Brně – pobočka ve Zlíně č.j. 6 To 250/2012-215 ze dne 29.5.2012, které nabylo právní moci téhož dne, konkrétně proti jeho výroku, jímž byla podle § 260 tr. řádu věc vrácena státnímu zástupci k došetření.

Rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně ze dne 28.3.2012, č.j. 31 T 238/2011-196, byl obžalovaný Ing. M. Č., nar., uznán vinným přečinem zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1, alinea třetí, odst. 3 tr. zákoníku. Uvedeného přečinu se obžalovaný podle zjištění soudu I. stupně dopustil tím, že dne 4.2.2009 v H, okres Kroměříž ani později, jako jednatel tehdejší společnosti K, s.r.o., se sídlem ve Z, (...) v souvislosti s převodem 100% obchodních podílů společnosti K. s.r.o. novému nabyvateli obchodních podílů J. T. D., nar., občanu Polské republiky, bytem v obci, který však nebyl vážným zájemcem o podnikání, ale pouze tzv. bílým koněm, nepředal této osobě účetní knihy, zápisy a jiné doklady sloužící k přehledu o stavu hospodaření a majetku společnosti, jak k jeho kontrole, v důsledku čehož ohrozil majetková práva živnostníka Ing. F. F., IČ:, s místem podnikání v P., spočívající v podstatném snížení možnosti domáhat se splnění pohledávky jmenovaného vůči tehdejší společnosti K. s.r.o. ve výši 1.126.124,- Kč za dodávku svetrů. Za tento přečin okresní soud podle § 254 odst. 3 tr. zákoníku uložil obviněnému trest odnětí svobody v trvání 14 měsíců, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 3 let. Podle § 73 odst.

1, 3 tr. zákoníku byl obviněnému dále uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce člena statutárních orgánů v obchodních společnostech a družstvech na dobu 4 let. Podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku bylo obviněnému uloženo, aby podle svých sil nahradil škodu, kterou trestním činem způsobil. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byl obžalovaný zavázán k náhradě škody poškozenému Ing. F. F. ve výši 1.126.124,- Kč.

Rozsudek byl v zákonné lhůtě napaden odvoláním obviněného směřujícím do všech jeho výroků.

Krajský soud v Brně – pobočka ve Zlíně jako soud II. stupně v neveřejném zasedání konaném dne 29.5.2012 usnesením pod č.j. 6 To 250/2012-215, za splnění podmínek uvedených v ustanovení § 263 odst. 1 písm. b) tr. řádu, napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. řádu zrušil a podle § 260 tr. řádu věc vrátil státnímu zástupci k došetření.

Podle § 260 tr. řádu, nelze-li po zrušení rozsudku pokračovat v řízení před soudem pro neodstranitelné procesní vady a není-li důvod pro jiné rozhodnutí, odvolací soud vrátí věc státnímu zástupci k došetření. Ustanovení § 191 a § 264 odst. 2 tu platí obdobně.

Odvolací soud vrátil věc podle § 260 tr. řádu až do stádia přípravného řízení neopodstatněně.

Předmětné rozhodnutí odůvodnil odvolací soud tím, že v řízení předcházejícím vydání napadeného rozsudku došlo k závažným procesním pochybením. Uvedl, že svědek J. T. D. byl vyslechnut na základě dožádání v Polsku dne 23.3.2011, ačkoliv usnesení o zahájení trestního stíhání bylo obviněnému a jeho obhájci doručeno až 22.8.2011, tedy tento svědek byl vyslechnut ještě před zahájením trestního stíhání. Soud I. stupně v hlavním líčení protokol o výslechu svědka D. bez souhlasu procesních stran přečetl podle ustanovení § 211 odst. 1 písm. a) tr. řádu, když trestní řád takové ustanovení ani neobsahuje. Svědek D. vyslechnutý před zahájením trestního stíhání, měl být po jeho zahájení jeho výslech zopakován, aby mohl být procesně použitelný. Dále soud poukázal na ustanovení § 158 odst. 9 tr. řádu a uvedl, že z něj jednoznačně vyplývá, že pokud takový úkon, tedy výpověď svědka před zahájením trestního stíhání nebyl zopakován, pak tento protokol lze číst u hlavního líčení toliko za podmínek uvedených v § 211 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 písm. b), c) tr. řádu a tyto podmínky u hlavního líčení splněny nebyly. Tento důkaz tak byl opatřen v rozporu se zákonem a je procesně nepoužitelný, ačkoliv na výpovědi svědka D. soud I. stupně postavil svůj závěr o vině, neboť se jedná o stěžejní důkaz, který vyvrací obsah listin, z nichž vyplývá, že ony inkriminované dokumenty byly D. předány. Důkaz byl proveden způsobem odporujícím zákonu a nelze k němu přihlížet. V návaznosti na toto konstatování odvolací soud uvedl, že po zrušení rozsudku z důvodů uvedených v § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. řádu vrátil věc podle § 260 odst. 1 (správně § 260) tr. řádu až státnímu zástupci k došetření. Pokud tento výslech byl proveden způsobem odporujícím zákonu a nelze jej procesně použít, v podstatě neexistuje žádný důkaz, který by opravňoval úvahy o tom, že možno obviněného postavit před soud. V rámci došetření uložil zopakovat formou dožádání výslech svědka D. a poté znovu přistoupit k úvaze, zda podání obžaloby na obviněného M. Č. přichází v úvahu. V souvislosti s tím uvedl, že orgány přípravného řízení mají větší a operativnější možnost tento důkaz vyslechnutím svědka D. opatřit znovu, než by měl soud I. stupně.

Pokud odvolací soud považuje za nezákonný a v rozporu s trestním řádem provedený důkaz obsahem vysvětlení J. T. D. v řízení před soudem u hlavního líčení, nelze z takového

tvrzení dovozovat, že neexistuje žádný důkaz, který by opravňoval učinit závěr, že je možné obviněného postavit před soud. Protokol o podání vysvětlení podle § 158 odst. 3, 5 trestního řádu (nyní podle § 158 odst. 3, 6 trestního řádu) je procesním úkonem, o který lze obžalobu opírat.

Přípravné řízení ve věci započalo dne 11.8.2010 zahájením úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 tr. řádu. Státní zástupce dne 5.10.2010 s odvoláním na článek 1 Evropské úmluvy o vzájemné pomoci ve věcech trestních ze dne 20.4.1959 (v písemném vyhotovení nesprávně uvádí 20.4.1954) a na obsah platných bilaterálních smluv mezi Českou republikou a Polskou republikou o vzájemné pomoci ve věcech trestních požádal s využitím možnosti přímého styku dožadujícího a dožádaného orgánu o vyžádání vysvětlení od J. T. D., nar. cestou právní pomoci místně příslušné krajské prokuratury v Polsku. Jeho žádosti o právní pomoc bylo vyhověno dne 23.3.2011. Materiály opatřené právní pomocí byly po provedení překladu z polského do českého jazyka založeny do policejního spisu. Z obsahu vysvětlení podaného J. T. D. je zřejmé, že jmenovaný byl tzv. bílým koněm, na kterého byly dne 4.2.2010 převedeny 100% obchodního podílu a jednatelství ve společnosti K. s.r.o., se sídlem Z. a který jediné podepsal dokumenty spojené s tímto převodem u notáře. V rámci prověřování byla vyžádána vysvětlení od dalších informovaných osob a opatřeny relevantní listinné důkazy. Po skončení prověřování policejní orgán dne 22.7.2011 podle § 160 odst. 1 tr. řádu zahájil trestní stíhání Ing. M. Č. jako obviněného ze spáchání přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1, alinea třetí, odst. 3 tr. zákoníku, jehož se měl dopustit způsobem uvedeným výše. V průběhu vyšetřování byl proveden výslech obviněného a dne 14.11.2011 podal státní zástupce Okresního státního zastupitelství ve Zlíně u Okresního soudu ve Zlíně na obviněného Ing. M. Č. pro stíhaný přečin obžalobu. V protokolu o hlavním líčení konaném u Okresního soudu ve Zlíně v trestní věci proti obviněnému Ing. M. Č. pod sp.zn. 31T 238/2011 ze dne 28.3.2012 je uvedeno, že podle § 211 odst. 1 písm. a) tr. řádu přečetl samosoudce protokol J. T. D. č.l. 89-91 spisu.

Podle § 158 odst. 3 písm. a) trestního řádu k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřuje policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení a zajišťuje stopy trestného činu. V rámci toho je oprávněn vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů. Podle § 158 odst. 6 tr. řádu o obsahu vysvětlení, která nemají povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonů se sepíše úřední záznam. Úřední záznam slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek, a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede. Úřední záznam lze v řízení před soudem užít jako důkaz pouze za podmínek stanovených tímto zákonem.

Výslechy svědků před zahájením trestního stíhání policejní orgán provádí za podmínek uvedených v § 158a trestního řádu nebo § 158 odst. 9 trestního řádu. Podle § 158a trestního řádu jeli při prověření skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin a zjišťování jeho pachatele třeba provést neodkladný nebo neopakovatelný úkon spočívající ve výslechu svědka nebo v rekognici, provede se na návrh státního zástupce takový úkon za účasti soudce. Podle § 160 odst. 4 trestního řádu je neodkladným úkonem takový úkon, který vzhledem k nebezpečí jeho zmaření, zničení nebo ztráty důkazu nesnese z hlediska účelu trestního řízení odkladu na dobu, než bude zahájeno trestní stíhání. Neopakovatelným úkonem je takový úkon, který nebude možno před soudem provést. Podle § 158 odst. 9 trestního řádu policejní orgán jako svědka vyslechně osobu mladší 15 let a osobu, o jejíž schopnosti správně a úplně vnímat, zapamatovat si nebo reprodukovat jsou s ohledem na její psychický stav pochybnosti. Jestliže lze předpokládat, že další prověřování trestního oznámení nebo jiného

podnětu k trestnímu stíhání bude trvat delší dobu zejména proto, že nebyla zjištěna osoba, u níž je dostatečně odůvodněn závěr, že trestný čin spáchala a v důsledku toho nelze zahájit trestní stíhání a hrozí ztráta důkazní hodnoty výpovědi, je možno vyslechnout jako svědka i osobu, jejíž výpověď má podle odůvodněného předpokladu rozhodující význam pro zahájení trestního stíhání, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že by mohl být na takovou osobu pro její výpověď vyvíjen nátlak a nebo hrozí-li z jiného důvodu, že bude ovlivněna její výpověď.

Po zahájení trestního stíhání ve stádiu vyšetřování lze výslech svědka provést za podmínek uvedených v § 164 odst. 1 trestního řádu. Podle tohoto ustanovení výslechy, svědků lze provést, jestliže se jedná o neodkladný nebo neopakovatelný úkon nebo jde-li o výslech osoby mladší 15 let, osoby, o jejíž schopnosti správně a úplně vnímat zapamatovat si nebo reprodukovat jsou s ohledem na její psychický stav pochybnosti, anebo nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že na svědka by mohl být pro jeho výpověď vyvíjen nátlak. Jinak poškozeného a další svědky vyslechně jen tehdy, jestliže hrozí z jiného důvodu, že bude ovlivněna její výpověď nebo schopnost zapamatovat si rozhodné skutečnosti nebo schopnost tyto skutečnosti reprodukovat, zejména je-li pro složitost věci odůvodněn předpoklad delšího trvání vyšetřování.

Z uvedeného je zřejmé, že v přípravném řízení nebyl zákonný důvod k tomu, aby byl J. T. D. vyslechnut v postavení svědka. Nelze proto státnímu zástupci vytýkat, že jeho výslech v takovém postavení nezajistil a obviněného postavil před soud mj. na základě podání vysvětlení této osoby.

Pro úvahu, zda po zrušení napadeného rozsudku odvolacím soudem je nutno postupovat podle § 259 odst. 1 tr. řádu a vrátit věc soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí nebo státnímu zástupci k došetření podle § 260 tr. řádu, je rozhodné, v jakém rozsahu je třeba řízení doplnit a které úkony provést k odstranění zjištěných procesních nedostatků.

Státnímu zástupci bude věc vrácena zpravidla tehdy, když odvolací soud zjistí, že věc je zatížena takovými procesními vadami, že ani opakování hlavního líčení by zřejmě nemohlo vést k nápravě, a je proto žádoucí věc projednat znovu v přípravném řízení. Neodstranitelnými procesními vadami v řízení před soudem ve smyslu § 260 tr. řádu jsou např. porušení ustanovení o nutné obhajobě v přípravném řízení, o zahájení trestního stíhání a postupu při obvinění určité osoby, vedení trestního stíhání bez souhlasu poškozeného, nepřibrání tlumočnicka v řízení proti obviněnému neznalému českého jazyka, podání obžaloby pro skutek, pro který vůbec nebylo zahájeno trestní stíhání apod., tedy procesní vady, které nemůže odstranit soud prvního stupně vlastní procesní činností a jež jsou odstranitelné pouze v přípravném řízení (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.4.2003, sp.zn. 4 Tz 21/2003).

Obecně lze k možnostem nalézacího soudu připomenout ustanovení § 211 odst. 6 trestního řádu ve spojení s § 428 trestního řádu. Podle § 211 odst. 6 trestního řádu se souhlasem státního zástupce a obžalovaného lze v hlavním líčení číst i úřední záznamy o vysvětlení osob a o provedení dalších úkonů (§ 158 odst. 3 a 5) – správně odst. 3 a 6. Podle § 428 trestního řádu doručení, či důkazy provedené na žádost orgánů České republiky orgánem cizího státu jsou účinné, pokud byly provedeny v souladu s právním řádem dožádaného státu nebo pokud byly provedeny v souladu s právním řádem České republiky. Pokud krajský soud po zrušení rozsudku nepostupoval podle § 259 odst. 1 trestního řádu, když nezjistil podmínky pro postup podle § 211 odst. 6 trestního řádu a neuložil soudu prvního stupně takto postupovat a považuje za nutné vyslechnout J. T. D. jako svědka, nelze

přisvědčit ani jeho tvrzení, že orgány přípravného řízení mají větší a operativnější možnost tento důkaz opatřit znovu. Postup při dožádání do ciziny podle § 426 a následujících trestního řádu je stejný pro státního zástupce i pro soud, zejména při možnosti přímého styku dožadujícího a dožádaného orgánu.

Z výše uvedených skutečností lze dovodit, že podmínky pro užití citovaného ustanovení § 260 trestního řádu odvolacím soudem splněny nebyly. Pokud je přesto soud aplikoval, porušil zákon ve prospěch obviněného, navíc na úkor uplatnění zásady rychlosti trestního řízení (§ 2 odst. 4 trestního řádu).

Vzhledem k výše uvedenému proto **navrhují**, aby Nejvyšší soud České republiky:

podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že napadeným usnesením Krajského soudu v Brně, pobočka ve Zlíně ze dne 29.5.2012, č.j. 6 To 250/2012-215, byl porušen zákon ve prospěch obviněného v ustanovení § 260 trestního řádu.

Nejvyšší soud vyhověl dne 12.12.2012 pod sp.zn. [5 Tz 86/2012](#).